

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl
KRS: 0000830651

Gródek, 22 marca 2023 roku

Stowarzyszenie Umarłych Statutów

ul. A. i G. Chodkiewiczów 45
16-040 Gródek

Minister Edukacji i Nauki

Dotyczy:

- projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia z dnia 22 lutego 2023 r.;
- projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej z dnia 22 lutego 2023 r.

STANOWISKO

Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” w ramach konsultacji publicznych projektów rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki (numery z wykazu: 192, 193)

Na podstawie § 36 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej: „Stowarzyszenie”) opiniuje projekty rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki wprowadzającego zmiany w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, w podstawie programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej — **negatywnie**.

UZASADNIENIE

Celem Stowarzyszenia jest obrona interesów uczniów, między innymi poprzez rozpowszechnianie wśród nich wiedzy o prawach ucznia i sposobach ich ochrony, udzielanie pomocy w indywidualnych przypadkach oraz lobbowanie za zmianami w prawie czyniącymi polską szkołę wolną od bezprawia, niesprawiedliwości i skutecznie przygotowującą młodych ludzi do życia w XXI wieku.

W związku z powyższym, w ramach prowadzonych konsultacji publicznych projektów rozporządzeń Ministra Edukacji i Nauki ustanawiających zmiany w podstawie programowej wychowania fizycznego, Stowarzyszenie uznało za konieczne negatywne zaopiniowanie propozycji zawartych w rozporządzeniach.

Zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzeń: „Nauczyciel wychowania fizycznego przeprowadza raz w ciągu roku szkolnego (w okresie od marca do kwietnia) w każdej klasie testy, które obejmują:

- 1) bieg 10 razy po 5 metrów — służący pomiarowi zdolności szybkościowo-siłowo-koordynacyjnych;
- 2) beep-test (20-sto metrowy wytrzymałościowy bieg wahadłowy wykonywany według protokołu dla testu Eurofit) — służący pomiarowi zdolności wytrzymałościowych w biegu;
- 3) podpór leżąc przodem na przedramionach, plank (deska) — służący pomiarowi zdolności siłowo-wytrzymałościowych całego ciała;
- 4) skok w dal z miejsca — służący pomiarowi skoczności i siły.”

Wyniki przeprowadzonych testów i wiek ucznia nauczyciel miałby wpisywać do systemu teleinformatycznego „Sportowe Talenty”, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej.

W treści projektów zwraca się uwagę na rozróżnienie pojęć diagnozowanie i ocenianie. Podkreślone zostało, że pomiary sprawności fizycznej nie mogą być kryterium oceny z wychowania fizycznego, powinny jednak być wykorzystywane do wskazania mocnych i słabych stron sprawności fizycznej ucznia — w celu ewentualnego planowania ich zmian w kontekście całonocnej aktywności fizycznej.

Wprowadzenie wyżej wymienionych testów uzasadnia się „niskim poziomem aktywności fizycznej i stanem zdrowia polskiego społeczeństwa, co ma szczególne

znaczenie w przypadku dzieci i młodzieży”. Zakłada się, że testy te mają temu zjawisku przeciwdziałać.

Stowarzyszenie uważa, że wprowadzenie takiego rozwiązania nie tylko nie przeciwdziała wspomnianemu zjawisku, ale wręcz je pogłębia, zniechęcając uczniów do zajęć wychowania fizycznego i często w rezultacie — jakiegokolwiek aktywności fizycznej. Przede wszystkim zaproponowane w rozporządzeniu testy są mało zróżnicowane — proponują ćwiczenia jedynie kondycyjno-wydolnościowe, a więc na ich podstawie nie będzie możliwe wyciągnięcie odpowiednich, kompleksowych wniosków o stanie zdrowia czy kondycji fizycznej ucznia. Nie pozwolą one również dostrzec talentu ucznia do dyscyplin sportowych takich jak skok o tyczce, rzut oszczepem czy innych, w których aspekt kondycyjno-wydolnościowy nie jest priorytetem. Dodatkowo, ustawodawca przewiduje przeprowadzenie testów jednokrotnie w przeciągu roku, więc błędem byłoby nazywać system ten „aktywnie monitorującym”.

Z doświadczeń Stowarzyszenia czy też jakiegokolwiek pracy z młodzieżą łatwo można wyciągnąć wnioski, że wszelkiego rodzaju testy nie są przez uczniów uwielbiane, a używanie ich w celu zachęcenia młodzieży do czegokolwiek może przynieść raczej odwrotny skutek. Co więcej, system „Młode Talenty” wprowadza w ten sposób także pewnego rodzaju rywalizację i porównywanie uczniów, co również nie wpływa pozytywnie na proces uczenia się i rozwoju.

Pozytywnie należy natomiast ocenić intencje ustawodawcy w kontekście podkreślenia diagnozującej roli testów, o których mowa w rozporządzeniach oraz fakt iż owe testy nie miałyby podlegać ocenie. Kwestia oceniania — lub właśnie jego braku — jest naszym zdaniem w tej sytuacji kluczowa. Poziom sprawności fizycznej uczniów jest bardzo różny i zależy nie tylko od zaangażowania w lekcje WF-u, ale od predyspozycji, sytuacji zdrowotnej i indywidualnej pracy i chęci rozwijania ewentualnych sportowych zdolności. Często to właśnie ocenianie uczniów na lekcjach wychowania fizycznego skutecznie zniechęca ich do brania udziału w zajęciach, gdyż niekiedy — niesłusznie — nie bierze się pod uwagę ich starań i indywidualnych możliwości, a jedynie wyniki, porównywane do tego z rówieśnikami.

Opisane zmiany mają także pomóc nauczycielom wychowania fizycznego w „odkrywaniu młodych talentów”. Warto jednak zwrócić uwagę, że na każdej lekcji tego przedmiotu nauczyciel dokładnie obserwuje swoich uczniów i poznaje ich osiągnięcia i to właśnie wtedy ma najlepszą możliwość dostrzeżenia talentów uczniów oraz możliwość ich wypromowania. Zaproponowane testy (zwłaszcza w okresie końca roku szkolnego — od marca do kwietnia) nie pomogą nauczycielom w lepszym poznaniu potencjału drzemiącego w uczniach.

Jak podaje Ministerstwo Edukacji i Nauki „proponowane zmiany mają odpowiedzieć na niski poziom aktywności wśród dzieci i młodzieży”. Jako Stowarzyszenie uważamy jednak, że coraz niższy poziom aktywności fizycznej uczniów jest spowodowany wieloma problemami systemowymi, do rozwiązania których powinniśmy dążyć w pierwszej kolejności w celu poprawy sytuacji wychowania fizycznego w polskich szkołach.

— W wielu szkołach brakuje infrastruktury do ćwiczeń, a lekcje odbywają się na korytarzach i aulach szkolnych. Brakuje dostępu do siłowni lub wystarczająco dużych sal gimnastycznych, pozwalających na bezpieczne i spokojne zajęcia w sytuacji, gdy lekcje WF-u ma wiele klas jednocześnie. Komfort odbywania zajęć może wpływać także na chęć uczniów do brania w nich udziału.

— Brak jest infrastruktury pozwalającej na godne przygotowanie do i higienę po zajęciach. Uczniowie często przebierają się w ciasnych szatniach bez możliwości zasłonięcia przed rówieśnikami. Zdarza się, że uczniowie przebierają się na korytarzach i w łazienkach. Czasem osoby różnej płci przebierają się razem. Uczniowie nie mają też jak zadbać o swoją higienę po zajęciach, rzadko mogą liczyć na prysznice (lub na wystarczającą ich liczbę, by sprawnie skorzystała z nich grupa kilkunastu osób), przez co często rezygnują z uczestniczenia w zajęciach.

— Organizacja lekcji wychowania fizycznego nie pozwala uczniom na przerwę między lekcjami — w czasie przerwy przed muszą oni udać się na salę i przebrać, przygotować do zajęć. Nie jest też brane pod uwagę, że po wychowaniu fizycznym, często męczącym i wyczerpującym, uczniowie muszą udać się na inne lekcje zaplanowane na ten dzień. Produktywność i komfort na kolejnych zajęciach są znacznie zmniejszone ze względu na zmęczenie i częsty brak możliwości odpowiedniego zadbania o higienę po wysiłku. Z tego też powodu wielu uczniów unika większego wysiłku na lekcjach wychowania fizycznego — mając na uwadze potrzebę bycia sprawnym i skupionym przez resztę dnia na pozostałych zajęciach. Wychowanie fizyczne jest zbyt różne od innych przedmiotów szkolnych, aby organizować je w ten sam sposób.

— Tak jak wskazaliśmy już wcześniej, częstym problemem jest również ocenianie. Liczbowy system oceniania nie odpowiada formie zajęć wychowania fizycznego. Nie jest możliwe ustalenie obiektywnych kryteriów oceny zaangażowania i starań. Oceny z wychowania fizycznego są często jednolite (np.: cała klasa dostaje oceny bardzo dobre na koniec semestru) i brakuje im uzasadnienia oraz faktycznej informacji zwrotnej na temat poziomu sprawności fizycznej uczniów.

Wprowadzenie omawianych testów na zajęciach wychowania fizycznego jest zmianą marginalną w kontekście problemów systemowych z jakimi zmagają się ten przedmiot

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

**kontakt@umarlestatuty.pl
KRS: 0000830651**

oraz tworzy jedynie iluzję pracy nad poprawą poziomu aktywności fizycznej uczniów, realnie nie mając szans na wprowadzenie żadnych pozytywnych skutków.

W imieniu Stowarzyszenia

DANIEL SJARGI
Wiceprezes Zarządu

Stanowisko opracowali Działacze Stowarzyszenia:

Konrad Kamil Chwałowski, Natalia Sjargi, Dominik Olczyk.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Działanie w ramach realizacji Projektu „Prowadzenie działalności interwencyjnej, edukacyjnej i doradztwa z zakresu praw uczniów”. Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.